

[Martin Nielsen.]

og Interesser andetsteds, som kunde lide Skaar. Jeg tænker blot paa, hvad den danske Presse paa et meget sent Tidspunkt tilod sig, da Sovjetunionen gjorde op med sine Quislinger, de store Moskvaprocesser, den Maade, hvorpaa man fremstillede Ting, som foregik i fuld Aabenhed og i fuld Offentlighed, Ting, som nu faktisk foregaar uden for vore egne Døre, foregaar i saa godt som enhver europæisk Hovedstad i Dag med købte Subjekter, Folk, der for Magt, Ære eller Penge er gaaet i Fjendens Sold, og som vi nu afregner med dels i vort Land, dels i andre Lande.

Naar dette var Tilfældet og man samtidig hævder, at Danmark førte en konsekvent antifascistisk Udenrigspolitik, saa indrømmer jeg, at det er meget svært for mig at forstaa det. Det er svært for mig at forstaa det, og derfor kan jeg ikke se — idet jeg nu vender mig til det ærede Medlem Hr. Hartvig Frisch —, at jeg har givet noget fortegnet Billede af Danmarks Udenrigspolitik i Mellemligstperioden. For hvordan man end vender og drejer denne for mig mærkelige — jeg troede ikke, man vilde være gaaet saa vidt at kalde den en konsekvent antifascistisk Politik —, men hvordan man end vender og drejer denne konsekvente antifascistiske Udenrigspolitik, har den dog været ret ensidig, og selv da man, som det ærede Medlem Hr. Hartvig Frisch har nævnt, efter Begivenhederne i Folkeforbundet trak sig tilbage til mere isolerede Positioner i Oslo-Staterne og ganske aabent erklærede, at saaledes som Folkeforbundet havde udviklet sig, kunde man ikke mere føle sig forpligtet over for det, selv efter denne Tid, hvor man altsaa fornemt trækker sig tilbage til den rene Neutralitets- og Isolationspolitik, kan jeg ikke se, at denne konsekvente antifascistiske Udenrigspolitik i Forholdet til Omverdenen har fundet noget positivt Udtryk. Jeg kan ikke se det. Det er maaske min Skyld. Det er muligt, at man er i Stand til at overbevise mig om, at det virkelig har været Tilfældet, men jeg ønsker i hvert Fald, at der lægges flere Papirer paa Bordet, flere Kendsgerninger, end der er fremkommet endnu.

Det ærede Medlem Hr. Hartvig Frisch vil saa vide, hvad vi egentlig skulde have gjort, og ønsker, som det jo er Skik fra den Side, et Ja eller et Nej. (*Hartvig Frisch*: Det er to Perioder, Hr. Martin Nielsen!). Ja, jeg er fuldstændig klar over, at her er Tale om to Perioder, og den sidste og vel nok afgørende Periode var vel den, der begyndte med Folkeforbundets saa at sige

Flyden fra hinanden, dets Opløsning: Abessinien, den spanske Borgerkrig og hvad der efter fulgte over München-Politikken til Krigen. Der forekommer det mig i hvert Fald, at selv om man vilde føre en Neutralitets- og Isolationspolitik, og særlig naar man siger, at denne Politik ideologiske Indhold var konsekvent antifascistisk, saa burde man have prøvet paa at skabe sig en noget bredere Basis at føre denne Politik paa, det vil sige at man i Stedet for saa at sige at jage de Kræfter fra sig, som man kunde have støttet sig paa, burde have prøvet, om det ikke var muligt at føre en fornuftig Tilmærkelspolitik.

Men det gjorde man jo slet ikke. Den Politik, der altsaa fra Udenrigsministeriets Side bandt den danske Presse og dermed den danske Offentlighed og lagde en Dæmper paa alt politisk Liv i Danmark i Forhold til Tyskland og Nazismen, altsaa den konsekvente antifascistiske Politik, kulminerede netop, som jeg ogsaa nævnte, i Vinteren 1939—40 i den Stilling, som man her i Landet baade officielt og officielt tog til Krigen mellem Finland og Rusland. Den var efter alt at dømme Udtryk for denne konsekvente antifascistiske Politik, som jeg altsaa erkender at jeg ikke er i Stand til at forstaa.

Det ærede Medlem Hr. Hartvig Frisch siger saa — og jeg forstaa udmærket, hvad det er jeg skal svare paa —, at hvis vi nu havde taget en anden Stilling, hvis vi efter 1936 havde — ikke allieret os, men søgt Forbindelse, Forstaaelse, Orientering o. s. v. mod Øst, hvilken Situation vilde vi saa være kommet i, var det i 1939 eller 40? (*Hartvig Frisch*: Svinget skete jo i 1939!). Ja, naar jeg har beskæftiget mig med Udenrigspolitik, har jeg altid undgaaet at være Spaamand. Jeg kan ikke svare paa, hvilken Situation vi vilde være kommet i; men jeg ved særdeles præcis, hvilken Situation vi kom i den 9. April 1940, og jeg ved ganske nøjagtigt, hvor lang Tid det tog at afvikle denne Situation. Jeg ved ogsaa særdeles præcis, hvad det kostede, og derfor er det min Opfattelse af denne Periode, at den i hvert Fald ikke virkede afklarende over for det danske Folk og for det, som kom senere.

At stemple den Politik, der er ført, som en konsekvent antifascistisk Politik — ja, jeg ved nok, at der er mange Begreber, som, efter at jeg er kommet her igen, synes at have en anden Betydning, end de havde, da jeg tidligere var med i det politiske Liv, men det er i Virkeligheden for mig det samme, som hvis det ærede Medlem Hr. Hartvig Frisch, der vistnok var Ordfører her i Tinget den Dag, da bl. a. jeg blev udleveret,